

Осадча О. О.

ДОСЛІДЖЕННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ЗАСАД УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

У статті досліджено зміст поняття якості обліково-аналітичної інформації та запропоновано його авторське трактування. Виокремлено основні етапи та структуру системи менеджменту якості обліково-аналітичної інформації із врахуванням процесного підходу до організації бухгалтерського обліку суб'єкта господарської діяльності. Визначено принципи управління якістю обліково-аналітичною інформацією.

Ключові слова: якість обліково-аналітичної інформації, система менеджменту якості, управління якістю.

1. Вступ

В сучасних умовах суспільного розвитку суб'єкти господарської діяльності активно впроваджують процедури Загального управління якістю (TQM – Total Quality Management), основною метою якого є забезпечення задоволення споживачів. Базові положення TQM трансформувалися з початкової концентрації на статистичному моніторингу виробничих процесів у процеси, орієнтовані на споживача, що реалізуються у вигляді безперервних удосконалень. Цільовою функцією таких процесів є своєчасна доставка продуктів і послуг високої якості.

В загальному, продукт – це виготовлений матеріальний або нематеріальний результат людської праці [1]. В свою чергу, обліково-аналітична інформація є головним продуктом бухгалтерського обліку та відноситься до неуречевлених результатів праці, тому цілком можна застосувати поняття «якість» для її характеристики.

У контексті даного дослідження особливою актуальності набуває цитата міжнародного експерта з корпоративної фінансової звітності Брюса Паундера: «цінність облікової інформації, в першу чергу, залежить від її якості» [2].

2. Об'єкт дослідження та його технологічний аудит

Об'єктом дослідження є концептуальні основи управління якістю обліково-аналітичної інформації підприємства.

Трактування наукової категорії «якість обліково-аналітичної інформації» можна об'єднати в наступні групи за функціональними ознаками:

1) якість як абсолютна оцінка – якість інформації є абсолютною ознакою відповідності законодавчим нормам (або іншим нормативним документам);

2) якість як ступінь задоволення потреб користувачів обліково-аналітичної інформації – задоволення цільових потреб різних груп користувачів, можливість інтерпретації такої інформації та формування на її основі правильних висновків;

3) якість як відповідність призначенню – якість в даному випадку розглядається як здатність продукції вико-

нувати свої функції, тобто здатність сформувати якісну фінансову звітність за даними бухгалтерського обліку;

4) якість як відповідність вартості – співвідношення корисності обліково-аналітичної інформації і відповідних витрат на її отримання;

5) якість як властивість обліково-аналітичної інформації – передбачає відповідність інформації таким якісним характеристикам, як: доречність, правдиве подання, суттєвість, зіставність, можливість перевірки, своєчасність, зрозумілість, економічність.

В основі оцінювання якості обліково-аналітичної інформації повинно бути розуміння того, що її якість оцінюється виключно користувачами, а тому повинна залежати від їх потреб та побажань.

Управління якістю є основою управління діяльністю будь-якого суб'єкта господарювання в умовах сталого розвитку. Управління якістю обліково-аналітичної інформації є запорукою формування об'єктивної фінансової звітності, яка буде здатна максимально задовольнити інформаційні потреби її користувачів.

Під управлінням якістю (*quality management*) в стандарті ISO 9000:2007 маються на увазі скоординовані дії щодо спрямування та контролювання діяльності організації стосовно якості [3].

Глобалізація сучасної світової економіки спричинила необхідність розробки загальноновизнаних моделей управління якістю, узагальнених в міжнародних стандартах ISO серії 9000. На думку автора статті, використання таких систем в ході управління якістю обліково-аналітичної інформації сприятиме не лише зростанню якості фінансової звітності підприємства, а й підвищенню його конкурентоспроможності в цілому, покращенню фінансового стану.

3. Мета та задачі дослідження

Метою дослідження є узагальнення та розвиток теоретичних та методологічних засад щодо управління якістю обліково-аналітичної інформації підприємства.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність вирішення таких завдань:

1) обґрунтувати доцільність використання програми менеджменту якості Едварда Демінга при управлінні якістю обліково-аналітичної інформації;

2) виокремити основні етапи управління якістю обліково-аналітичної інформації;

3) адаптувати принципи теорії менеджменту якості до застосування в обліковому процесі підприємства.

4. Аналіз літературних даних

Основи теоретичних досліджень в області управління якістю обліково-аналітичної інформації сформував Е. Демінг та К. Ісікава [4–6]. Едвард Демінг здобув всесвітнє визнання завдяки розробленій теорії менеджменту, відомій під назвою «філософія якості», метою якої є підвищення якості із одночасним зниженням витрат. У працях японського професора Каору Ісікави глибоко досліджуються сутність та методи управління якістю, представлено концепцію гуртків якості і діаграму причинно-наслідкових зв'язків. Основи і принципи кваліметрії та управління якістю досліджуються у працях [7, 8]. Вагомий внесок у розвиток теоретичних і методичних аспектів оцінювання якості обліково-аналітичної інформації у відповідності з вимогами МСФЗ внесли автори робіт [2, 9].

Відаючи належне науковим доробкам попередників у дослідженні теоретичних положень якості та розвитку методології оцінювання обліково-аналітичної інформації, слід зазначити, що окремі питання, зокрема управління якістю обліково-аналітичної інформації залишаються недостатньо дослідженими, потребують систематизації та удосконалення. Необхідність вирішення вказаних проблемних питань зумовлює актуальність і вибір теми наукового дослідження.

5. Матеріали та методи досліджень

Теоретичною основою дослідження є сучасні наукові погляди щодо сутності наукової категорії «якість обліково-аналітичної інформації» та змісту системи менеджменту якості.

У процесі дослідження застосовувалися різні методи та прийоми, зокрема: логічного узагальнення та абстрагування — для узагальнення сутності категорії «якість обліково-аналітичної інформації»; прийоми теоретичного узагальнення та порівняння — для уточнення понятійного апарату при дослідженні систем управління якістю; метод аналогії використано при дослідженні можливостей впровадження системи менеджменту якості в облікові процеси підприємства; SWOT-аналіз — для виявлення позитивного та негативного ефекту від застосування систем менеджменту якості обліково-аналітичної інформації.

Дослідження сутності та основ управління якістю обліково-аналітичної інформації з метою зростання об'єктивності фінансової звітності та задоволення потреб її користувачів побудовано на основі опрацювання наукових джерел та офіційних документів.

6. Результати дослідження концептуальних основ управління якістю обліково-аналітичної інформації

В основі сучасної філософії якості знаходиться програма менеджменту якості, запропонована американським вченим Едвардом Демінгом у 1950 році.

На думку автора статті, філософія якості актуальна для практичного використання з метою покращення якості обліково-аналітичної інформації. Так, програма менеджменту якості обліково-аналітичної інформації базується на двох взаємопов'язаних тезах:

- 1) безперервні покращення;
- 2) інновації, а не просто покращення.

«Недостатньо просто покращувати процес. Абсолютно необхідно постійно вдосконалювати конструкцію продукту, характер послуг, вводити нові продукти і функції, а також нові технології. Все це входить в обов'язки керівників» [4]. Зважаючи на об'єкт проведеного дослідження обліково-аналітичної інформації зміст цієї цитати слід трактувати наступним чином: процес — це безпосередньо процес організації бухгалтерського обліку як системний збір, узагальнення та передача облікових даних на методичному, технологічному та організаційному етапах, що розпочинається оцінкою господарської операції та формуванням первинного документу, а закінчується створенням повноцінного продукту — фінансовою звітністю підприємства.

Діяльність керівництва по покращенню якості обліково-аналітичної інформації повинна включати 4 етапи:

1) спостереження: збір інформації про діяльність облікової служби підприємства, особливості ведення бухгалтерського обліку — технічні, методичні, організаційні, аналіз законодавства з питань обліку та оподаткування;

2) розробка заходів: виокремлення організаційних заходів з метою зростання якості обліково-аналітичної інформації суб'єкта господарської діяльності, визначення відповідальних за практичну реалізацію окреслених заходів, розробка форм і методів мотивації виконавців;

3) впровадження: спостереження за практичним впровадженням заходів, спрямованих на зростання якості обліково-аналітичної інформації, збір інформації для проведення аналізу;

4) аналіз: аналіз результатів практичного впровадження заходів щодо підвищення якості облікової інформації, акумулюяція та поширення прогресивного досвіду для наступного етапу спостережень.

В системах менеджменту якості облікової інформації головною метою управління є максимізація її якості. Структуру системи менеджменту якості обліково-аналітичної інформації представлено у вигляді схеми (рис. 1).

Ефективний менеджмент якості обліково-аналітичної інформації можливий при виконанні усіх чотирьох умов, відомих під назвою «чотири вістря якості» [5]:

1) інновації продуктів і послуг (у даному випадку — фінансової/інтегрованої звітності);

2) інновації процесів (тобто, ведення обліку і складання звітності);

3) покращення існуючих продуктів і послуг (наприклад, удосконалення методики формування показників звітності, оптимізація звітних форм тощо);

4) покращення існуючих процесів (можливе шляхом автоматизації їх безпосереднього здійснення та контролю, чіткому розподілу обов'язків виконавців і т. д.).

Теорію менеджменту якості складають так звані «14 пунктів Демінга» [5], які давно довели свою ефективність на прикладі економік Японії і США. Пропонуємо розглянути ці принципи детальніше, адаптувавши їх для практичного використання в процесі управління якістю обліково-аналітичною інформацією.

Рис. 1. Структура системи менеджменту якості обліково-аналітичної інформації. **Примітка:** складено автором на основі [7]

1. *Керівництво суб'єкта господарювання повинно послідовно дотримуватися поставленої мети* — «сформувавши якісну обліково-аналітичну інформацію — основу об'єктивної фінансової звітності, яка зможе задовольнити інформаційні потреби її користувачів, що, в свою чергу, сприятиме покращенню фінансового стану суб'єкта господарювання та зростання його іміджу в очах громадськості та державних органів. У досягненні цієї мети потрібно бути незмінно послідовним, розподіляючи ресурси таким чином, щоб забезпечувалися довготривалі цілі й потреби, а незначна сьогочасна вигода не могла б зашкодити реалізації довгострокової цілі. Наприклад, приховування реальних доходів в цілях мінімізації оподаткування призведе до формування неправдивих облікових даних, які не відображають дійсний фінансовий стан суб'єкта господарської діяльності. Виявлення таких порушень представниками Державної фіскальної служби призведе, щонайменше, до нарахування штрафних санкцій, які погіршать фінансовий стан, а також вплинуть на погіршення ділової репутації та суспільного іміджу суб'єкта господарської діяльності.

2. *Прийняти нову філософію якості.* Необхідно прийняти установку на фундаментальні зміни процесів удосконалення якості всіх систем і видів діяльності суб'єкта, в тому числі процесів формування облікової інформації. Слід радикально переосмислити погляди на управління — постійно і безперервно працювати над покращенням якості.

3. *Ліквідувати необхідність в всеохоплюючому контролі як способу досягнення якості.* Перед працівниками облікової служби необхідно поставити завдання — формувати якісний обліковий продукт. Підтвердженням якості обліково-аналітичної інформації можуть бути наступні дані: відсутність штрафних санкцій з боку контролюючих органів, позитивний висновок незалежного аудитора. Розуміємо, що особливості національ-

ного менталітету можуть ускладнити реалізацію даного принципу, однак, без кардинальних змін кожної окремої особистості неможливо змінити систему.

4. *Покінчити із практикою економії на якості.* Так, відсутність програми автоматизованого ведення бухгалтерського обліку допоможе зменшити витрати одного звітного періоду, але сприятиме ризику зростання помилок у фінансовій звітності у наступних періодах. До факторів економії з аналогічним впливом на якість є відмова від передплати професійних періодичних видань з питань обліку і оподаткування, участі в семінарах тощо.

5. *Постійно і невпинно удосконалювати кожен процес господарської діяльності.* Дотримуйтеся інтелектуального, а не антикризового стилю менеджменту: слід безперервно працювати над пошуком недоліків у процесі ведення бухгалтерського обліку і за наявності найменших проблем робити усе можливе для їх негайної ліквідації. Ніколи не варто зупинятися на вирішенні окремих проблем і досягненні певного покращення. Керівник повинен прагнути трансформувати нестабільний обліковий процес у стабільний, неефективний — у ефективний, а ефективний процес ведення обліку зробити ще більш ефективним.

6. *Ввести в практику сучасні підходи до підготовки і перепідготовки облікових кадрів,* включаючи керівний обліковий персонал, виходячи з принципу «знання — шлях до вміння». Навчання повинно стати вагомою частиною робочого процесу бухгалтера, тим більше у сучасних вітчизняних умовах нестабільності податкового законодавства.

7. *Впровадити в практику лідерство як метод роботи.* Необхідно створити умови, коли у працівників бухгалтерії буде справжня зацікавленість у роботі, а головний бухгалтер допомагатиме їй якнайкращому виконанню. Кваліфікація і авторитет головного бухгалтера повинні

бути на високому рівні, щоб підлеглий міг з упевненістю отримати від нього слушну пораду і розуміння.

8. *Ліквідувати атмосферу страху.* Надзвичайно важливо заохочувати ефективні двосторонні зв'язки між працівниками і керівництвом фінансово-облікового департаменту суб'єкта господарювання. Страх руйнує мотивацію до ефективної і високоякісної праці, а це в свою чергу, негативно відображається на якості. Працівник, який відчуває страх, намагається не потрапляти в поле зору свого керівника. Відповідно, виникає логічне питання: як можна очікувати віддачі від бухгалтера, яка відповідає його потенційним можливостям, якщо його основне бажання — бути непомітним?

Атмосфера в суб'єкті господарської діяльності повинна бути строгою, але вільною від принижень працівника — винагородою буде лояльність до роботодавця, висока продуктивність, добросовісність і якість праці [8].

9. *Зруйнувати бар'єри між підрозділами та відділами.* Суб'єкт господарської діяльності повинен бути організований за принципом функціональної взаємодії: працівники різних функціональних підрозділів (бухгалтери, фінансисти, інженери, менеджери, робітники і т. д.) повинні працювати в команді. Це призведе до того, що кожен працівник буде сприймати підприємство як єдине ціле, усвідомлюватиме свою роль у досягненні загальної мети суб'єкта господарювання.

10. *Відмовитися від порожніх лозунгів і закликів,* які вимагають від працівників безпомилкової роботи, але не пояснюють нічого про те, якими методами її досягти. Такі заклики лише деморалізують працівників, оскільки основна маса проблем пов'язана із системою, організацією діяльності суб'єкта господарювання, а тому їх вирішення знаходиться за межами компетенції виконавців. Потрібно змінювати систему, а не людей, які в ній працюють. Для отримання бажаного результату керівництву слід формулювати обґрунтовані та виважені заклики, які реально втілити на практиці, а також забезпечувати працівників усім необхідним для їх виконання.

11. *Відмовитися від робочих інструкцій і стандартів,* які встановлюють довільні кількісні завдання для працівників фінансово-облікового департаменту. Такі норми краще замінити підтримкою і допомогою керівників відділів, головного бухгалтера, адже виконання завдань такого характеру може стати важливішим, ніж робота над підвищенням якості фінансової звітності і ведення обліку в цілому.

12. *Дати можливість працівникам облікової служби пишати своєю працею.* Це забезпечується, наприклад, уникненням привселюдної критики працівника, відмовою від щорічних атестацій і методів управління за цілями. Система атестації може вплинути лише на продуктивність праці, на якість її виконання вона не впливає, тому слід поміняти акценти з досягнення лише кількісних показників на покращення якості роботи.

13. *Запровадити програму освіти та підтримки самовдосконалення для працівників.* Лише кваліфікованого працівника можна ефективно мотивувати до високоякісної праці, створити для нього умови для самовираження в процесі праці. Слід усвідомити, наскільки цінним є додатковий потенціал працівників, які самостійно, без примусу, вказівок керівництва чи грошових винагород намагаються покращити свою освіту, можливо, навіть за рахунок суттєвих власних витрат.

14. *Чітко встановити обов'язки головного бухгалтера (чи фінансового директора) по покращенню якості обліково-аналітичної інформації.* Без віри, розуміння і дій керівництва прогрес буде тимчасовим. Керівники у власній роботі повинні слідувати тим принципам, які декларують, зокрема, вони мають погодитися з тим, що їм слід навчитися новому і бути готовим до отримання нових знань. Головний бухгалтер повинен очолити всю облікову службу в напрямі покращення якості, забезпечувати необхідну підтримку підлеглих.

Важливою частиною процесу управління якістю обліково-аналітичної інформації є контроль, який забезпечує кількісну і якісну оцінку праці облікового персоналу і облік результатів діяльності фінансового департаменту. Одним із специфічних елементів контролю є моніторинг, який чинить опосередкований вплив на якість обліково-аналітичної інформації.

Виділяють два основних підходи до розуміння терміну «моніторинг». У вузькому значенні, під цим поняттям розуміють спеціально організоване, періодично повторюване спостереження за характером і спрямованістю змін в тих чи інших сферах певної соціальної системи. В широкому розумінні — передбачається, що окрім вирішення вищезазначеного завдання моніторингові заміри призначені для прогнозування, виконання різних аналітичних оцінок з метою прийняття управлінських рішень [10].

Під моніторингом якості обліково-аналітичної інформації, на думку автора статті, слід розуміти систему періодичного накопичення, узагальнення та аналізу інформації з питань ведення бухгалтерського обліку та формування звітності певного суб'єкта господарювання, яка передбачає обов'язкове формування звітності на основі одержаних в ході такого моніторингу даних та її представлення керівництву для формування рішень щодо удосконалення якості роботи облікової служби.

На рис. 2 відображено загальну схему взаємодії системи контролю якості обліково-аналітичної інформації суб'єкта господарської діяльності та моніторингу її якості.

Основні принципи менеджменту якості обліково-аналітичної інформації, визначені у статті, повинні втілюватися в життя усім колективом. У філософії якості ставка робиться на максимально повне використання інтелектуального потенціалу всіх працівників і на ідеї співробітництва, як всередині, так і ззовні суб'єкта господарювання, що забезпечує умови для оптимізації усіх процесів, переходу до справді командної роботи.

Людський фактор в управлінні якістю обліково-аналітичної інформації є надзвичайно важливим, адже в сучасних умовах соціально-економічного розвитку будь-які школи сучасної теорії управління особливу увагу приділяють людині, пріоритету особистості в системі управління якістю. На практиці управління якістю обліково-аналітичною інформацією розпочинається і закінчується працівником фінансового департаменту, оскільки він є і суб'єктом, і об'єктом управління в системі управління якістю.

Це підтверджують і слова японського професора Каору Ісікави: «управління якістю буде ефективним лише в тому випадку, якщо в ньому будуть брати участь всі працівники суб'єкта господарювання, розпочинаючи з президента і закінчуючи виробничими робітниками» [6].

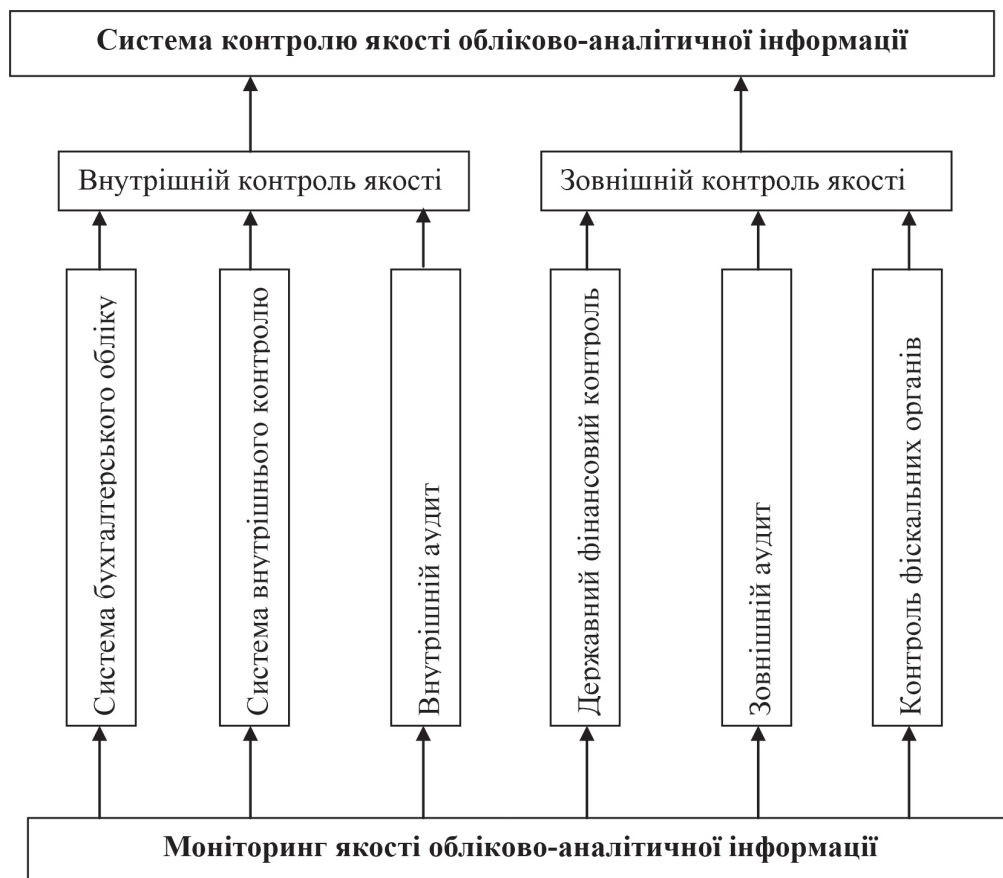

Рис. 2. Схема взаємодії елементів системи контролю якості обліково-аналітичної інформації та її моніторингу.

Примітка: складено автором на основі [9, 11]

7. SWOT-аналіз результатів дослідження

Управління якістю — це основа управління діяльністю будь-якого суб'єкта господарювання. Управління якістю обліково-аналітичної інформації в сучасних умовах сталого розвитку є основою для ефективної реалізації стратегії розвитку як промислових підприємств, так і закладів освіти й охорони здоров'я, неприбуткових організацій, банківських установ, тощо.

Маємо надію, що запропоновані в статті етапи та принципи менеджменту якості обліково-аналітичної інформації знайдуть своє застосування в практичній діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання, сприятимуть підвищенню якості їх фінансової звітності. Зважаючи на недостатню дослідженість даного питання та відсутність системних досліджень з питань управління якістю саме облікової інформації, передбачаємо певні труднощі при використанні запропонованих у статті пропозицій в найближчому майбутньому. Загальні положення принципів менеджменту обліково-аналітичної інформації потребують конкретизації в залежності від сфери діяльності та організаційної структури суб'єкта, що вимагає подальших досліджень.

8. Висновки

У результаті узагальнення теоретичних розробок іноземних та вітчизняних науковців визначено принципи менеджменту якості обліково-аналітичної інфор-

мації, побудовані на філософії менеджменту якості та адаптовані до сучасних умов діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання.

Визначено перелік та описано зміст основних етапів управління якістю обліково-аналітичної інформації — спостереження, розробки заходів щодо управління якістю, їх впровадження та аналізу.

Слід наголосити на важливості того, щоб зростання якості обліково-аналітичної інформації відбувалося в унісон із зростанням якості кожного виду діяльності суб'єкта господарювання, адже це сприятиме усвідомленню кожним працівником своєї ролі у досягненні спільної мети, посиленню взаємодії між усіма підрозділами, насамкінець, підвищенню конкурентоспроможності продукту, який створює досліджуваний суб'єкт господарської діяльності.

Література

1. Гончаров, С. М. Тлумачний словник економіста [Текст] / С. М. Гончаров, Н. Б. Кушнір; за ред. С. М. Гончарова. — Рівне: НУВГП, 2008. — 264 с.
2. Pounder, B. Measuring Accounting Quality [Text] / B. Pounder // Strategic Finance. — 2013. — Vol. 95, № 5. — P. 18–25.
3. ДСТУ ISO 9000:2007. Основні положення та словник термінів [Текст]: Національний стандарт України. — К.: Держспоживстандарт України, 2008. — 29 с.
4. Нив, Р. Г. Пространство доктора Деминга: принципи построения устойчивого бизнеса [Текст]: пер. с англ. / Г. Р. Нив. — М.: Альпина Бизнес Букс, 2005. — 370 с.

5. Neave, H. R. Deming's 14 Points for Management: Framework for Success [Text] / H. R. Neave // The Statistician. — 1987. — Vol. 36, № 5. — P. 561–570. doi:10.2307/2348667
6. Исикава, К. Японские методы управления качеством [Текст]: пер. с англ. / К. Исикава. — М.: Экономика, 1988. — 199 с.
7. Чемкарев, А. Н. Квалиметрия и управление качеством [Текст]. Ч. 1. Квалиметрия: учеб. пос. / А. Н. Чемкарев. — Самара: Самарский государственный аэрокосмический университет, 2010. — 172 с.
8. Чемкарев, А. Н. Квалиметрия и управление качеством [Текст]. Ч. 2. Управление качеством: учеб. пос. / А. Н. Чемкарев. — Самара: Самарский государственный аэрокосмический университет, 2010. — 140 с.
9. Соколова, Е. С. Методы оценки качества учетной информации [Электронный ресурс] / Е. С. Соколова // Известия Оренбургского государственного аграрного университета. — 2011. — № 31–1, Т. 3. — С. 232–235. — Режим доступа: \www/URL: http://cyberleninka.ru/article/n/metody-otsenki-kachestva-uchyotnoy-informatsii
10. Шкуркин, А. М. Мониторинг качества жизни [Текст] / А. М. Шкуркин, Е. В. Демидько // Мир науки, культуры, образования. — 2011. — № 6(31). — С. 205–209.
11. Catalin, S. H. The Existing Barriers In Implementing Total Quality Management [Text] / S. H. Catalin, B. Bogdan, G. R. Dimitrie // Annals of the University of Oradea. Economic Science Series. — 2014. — Vol. 23, № 1. — P. 1234–1240. — Available at: \www/URL: http://anale.steconomieuoradea.ro/volume/2014/n1/138.pdf

ИССЛЕДОВАНИЕ КОНЦЕПТУАЛЬНЫХ ОСНОВ МЕНЕДЖМЕНТА КАЧЕСТВА УЧЕТНО-АНАЛИТИЧЕСКОЙ ИНФОРМАЦИИ

В статье исследовано содержание понятия качества учетно-аналитической информации и предложена его авторская трактовка. Выделены основные этапы и структура системы менеджмента качества учетно-аналитической информации с учетом процессного подхода к организации бухгалтерского учета субъекта хозяйственной деятельности. Определены принципы управления качеством учетно-аналитической информации.

Ключевые слова: качество учетно-аналитической информации, система менеджмента качества, управление качеством.

Осадча Ольга Олексіївна, кандидат економічних наук, доцент, кафедра обліку і аудиту, Національний університет водного господарства та природокористування, Рівне, Україна, e-mail: levitska.olia@yandex.ua.

Осадчая Ольга Алексеевна, кандидат экономических наук, доцент, кафедра учета и аудита, Национальный университет водного хозяйства и природопользования, Ровно, Украина.

Osadcha Olga, National University of Water Management and Natural Resources Use, Rivne, Ukraine, e-mail: levitska.olia@yandex.ua

УДК 657.922:659.132.21

DOI: 10.15587/2312-8372.2016.72429

**Бардаш С. В.,
Патраманська Л. Ю.**

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ

В статті визначено сутність інформаційного забезпечення контролю на підприємствах електронної комерції. В складі інформаційного забезпечення контролю виокремлено інформацію (нормативно-правову, фактографічну, аналітичну, організаційно-управлінську, спеціальну) та інформаційні технології, що обслуговують систему контролю. Окремі складові інформаційного забезпечення контрольних процедур було систематизовано у розрізі стадій контрольного процесу.

Ключові слова: інформація, інформаційне забезпечення, контроль, електронна комерція, електронна торгівля, контрольна інформація.

1. Вступ

Виключну роль в ефективному функціонуванні системи внутрішнього контролю суб'єктів електронної комерції відіграє якісне інформаційне забезпечення контрольних процедур. Беззаперечним є факт, що вихідною базою для управління будь-яким суб'єктом господарювання є інформація. Суб'єкти електронного бізнесу функціонують у динамічному та прогресивному середовищі, яке вимагає значних обсягів інформаційного ресурсу для оперативної реакції на зовнішні та внутрішні загрози. Наявність повної, достовірної та оперативної інформації дозволить вирішувати складні управлінські задачі та забезпечить задоволення потреб споживачів товарів та послуг.

Специфічне середовище функціонування суб'єктів електронної комерції вимагає розширення інформаційного забезпечення контролю та управління в цілому. Виконання даної вимоги можливе за умови уточнення складу інформаційного забезпечення внутрішнього контролю суб'єктів е-комерції, що і обґрунтовує актуальність проведеного дослідження.

2. Аналіз літературних даних та постановка проблеми

Дослідженнями різних аспектів інформаційного забезпечення управління, в тому числі контролю, займалися як вітчизняні, так і зарубіжні автори наукових праць [1–7].